

Õiguskantsler

Vladimir Žavoronkov
Narva Linnavolikogu
narvavk@narva.ee

Teie 21.09.2022 nr

Meie 17.10.2022 nr 14-1/221360/2205377

Volikogu töökeel

Lugupeetud volikogu esimees

Küsisite, kas on õiguspärane, et Narva Linnavolikogu kasutab istungitel tõlki. Tänan Teid väga oluliste küsimuste eest.

Esimene küsimus on, kas volikogu liikme(te) venekeelse kõne eesti keelde tõlkimise korral on täidetud [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 41 lõike 2 nõue, et volikogu istung toimub eesti keeles (vt ka [Narva linna põhimääruse](#) punkt 1.9).

Viidatud seaduse säte nõuab seda, et volikogu liikmed esineksid volikogus eesti keeles. Volikogu liikme venekeelse esinemise (osaline või täielik) tõlkimine eesti keelde seda nõuet ei täida.

Teine küsimus on, kas võib pidada õiguspäraseks, et volikogu laseb tõlkida volikogu liikmetele eestikeelseid sõnavõtte.

KOKS § 41 lõiked 3 ja 4 sätestavad:

„(3) Võõrkeelte, sealhulgas vähemusrahvuste keelte kasutamise kohalikes omavalitsustes sätestab [keeleseadus](#). Kohaliku omavalitsuse volikogu ettepanekul keeleseaduse § 11 alusel antud luba kasutada selle kohaliku omavalitsuse sisemise asjaajamise keelena omavalitsusüksuse püsielanike enamiku keelt kehtib kuni kõnealuse volikogu volituste lõppemiseni.

(4) Kui omavalitsusüksus on vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 3 saanud nõusoleku kasutada sisemise asjaajamise keelena eesti keele kõrval omavalitsusüksuse püsielanike enamiku moodustava vähemusrahvuse keelt, võivad volikogu ja valitsus otsustada vastavalt volikogu ja valitsuse istungi töö osalise või täieliku tõlkimise vähemusrahvuse keelde.“

Vabariigi Valitsus ei ole viidatud nõusolekut andnud. Narva Linnavolikogul ei ole õigust korraldada volikogu tööd sisuliselt vene keeles.

Järgmine küsimus on see, kas volikogu liige võib kasutada oma töös tõlki. Leian, et volikogu liige võib tõlki kasutada, kuid sel juhul tuleb tal tõlk endal leida ja talle tasuda (vt ka küsimust ülal).

Küsisite ka, kas volikogu esimees võib katkestada vene keeles esineva volikogu liikme kõne, kes on esitanud eesti keeles vormistatud õigusakti eelnõu. Teie hinnangul võib sellist katkestamist tõlgendada volikogu liikme õiguste piiramisena. Soovisite, et õiguskantsler kirjeldaks abinõusid, mis tagaks nii keelenõuete järgimise kui ka volikogu liikme(te) õigused.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Volikogu liikmel on vaba mandaat (KOKS § 17 lõige 2; [Euroopa kohaliku omavalitsuse harta](#) art 3 lõige 2; art 7 lõige 1), kuid see ei ole piiramatult. Mandaati saab teostada seaduse raames (KOKS § 17 lõige 2). Volikogu töökeele regulatsioon KOKS-is on põhiseaduspärane. Volikogusse kandideerija peab teadma, et volikogu töökeel on eesti keel, ja sellega aegsasti arvestama.

Volikogu esimees korraldab volikogu tööd ja juhatab volikogu istungeid (KOKS § 42 lõike 1 punkt 1). Ta peab oma pädevuse piires rakendama vajalikke abinõusid, et istung toimuks korralduslikult. Kui volikogu liige eirab volikogu töökeele nõuet, tuleb istungi juhatajal tema esinemine katkestada. Kui volikogu liige ei suuda või ei soovi volikogus eesti keeles tegutseda, ei saa ta paraku oma mandaati täiel määral teostada. Kui ta seetõttu leiab, et ei saa oma valijaid esindada, on tal võimalik tagasi astuda või peatada parema keeleoskuse omandamise ajaks oma volitused.

Võõrkeelte kasutamine volikogu töös ei ole siiski täielikult välistatud, kuid see võib toimuda ainult väga erandlikel juhtudel (näiteks sõpruslinna esindaja kõne). Sellisel juhul tagatakse eestikeelne tõlge.

Seda, kas istungite tõlkimine avalikkusele on otstarbekas, otsustab volikogu. See on kohaliku elu küsimus, mille otsustamisel on volikogul kaalutusõigus.

Üldisi õiguslikke selgitusi keeleseaduse asjakohaste sätete kohta saate küsida Keeleametilt ja KOKS-i kohta Rahandusministeeriumilt.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Vallo Olle 693 8445
Vallo.Olle@oiguskantsler.ee